

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XIV., číslo 17

17. 9. 2017 / neprodejné

Z OBSAHU	Připomínka povolání oživuje naději. Katecheze papeže Františka	04
	Mučedníci nacismu: Lucemburští, belgičtí a francouzští katolíci proti nacismu	05
	Fatima: Páté zjevení Panny Marie	06
	Máme s různými náboženstvími zacházet různě?	08

TRADICE OTCŮ

Z posledního dopisu svatého Ondřeje Kim Taegona († 1846)

Milovaní bratři, buďte si vědomi toho, že náš Pán Ježíš sestoupil na svět a vytrpěl nesčetné bolesti, že svým vlastním utrpením založil Církev a utrpením věřících ji šíří. A ať ji světská moc jakkoli utlačuje a proti ní brojí, přece ji nikdy nepřemůže. Po Ježíšově nanebevstoupení od dob apoštolských až dodnes Církev svatá všude uprostřed pronásledování vzrostla...

A nyní už padesát nebo šedesát let, od doby, kdy Církev vstoupila do naší Koreje, věřící tu stále znovu snášeli pronásledování, a pronásledování zuří i dnes. Mnoho přátel vyznávajících víru, mezi nimi i já, je uvězněno, a podobně i vy žijete v stálém soužení. Jak bychom tedy neměli mít v hloubi srdce zármutek, když tvoříme jedno tělo? Jak bychom podle lidského cítění neměli prožívat bolest z odloučení?

Ale Bůh ví o každém nepatrném vlasu na hlavě, jak praví Písmo, a ve své vševědoucnosti se o vás stará; jak jinak tedy chápat celé pronásledování než jako Boží příkaz nebo vyznamenání od Boha nebo třeba i trest? Konejte tedy vůli Boží a celým srdcem bojujte pro nebeského vůdce Ježíše, a přemáhejte zlého ducha tohoto světa, vždyť Kristus už ho přemohl.

Žádám vás, neopomíjejte bratrskou lásku, ale navzájem si pomáhajte a vytrvejte až do doby, kdy se Pán nad námi smiluje a zbaví nás soužení... Je toho ještě mnoho, co bych vám měl říci, ale jak to mohu vyjádřit písemně? Končím dopis. Protože už máme velmi blízko k rozhodujícímu zápasu, snažně vás prosím, žijte věrně z víry, abyste jednou vešli tam, kde se budeme radovat jedni z druhých v nebeské blaženosti. Zdravím vás políbením lásky a pokoje.

Foto: © Pavel Langer / Člověk a víra

Nepodceňujme mladé lidi

Duchovní a radostná atmosféra Oloouckého celostátního setkání mládeže (CSM) stále rezonuje v našich srdcích. Setkalo se téměř 7 tisíc mladých lidí a mnoho dalších, včetně rodin. Celkem 12 tisíc lidí během týdne vstoupilo do prostoru Korunní pevnůstky, kde se nacházelo hlavní pódium.

Základní charakteristikou CSM bylo, že se jednalo setkání Církve. Účastníci se řeholníci a řeholnice, příslušníci hnutí a nejrůznějších aktivních skupin laiků v Církvi. Na hlavním pódium probíhal program, který byl vyzrálým plodem společenství mladých umělců, kteří se pod vedením zkušeného a moudrého kněze celý rok pravidelně setkávali. Její členové hledali způsob, jak srozumitelně přetlumočit dnešním mladým lidem podstatu sdělení biblického motta: Ne-

bojte se! Zdá se, že se jim to podařilo. Šlo o novodobé křesťanské umění. Program na hlavním pódium nebyl zahleděn do stylu jedné spirituality, ale vyznačoval se sdělením srozumitelným mladým lidem, a to napříč jejich dosavadními zkušenostmi.

P. João Chagas, šéf sekce pro mládež Dikasteria pro laiky, rodinu a život, který CSM navštívil, ho charakterizoval jako zářivě katolické. Obdivoval též kvalitu liturgií, které nebyly rozjívené ani upjaté či klerikální, ale mladistvé a přitom důstojné a soustředěné. Hudba používaná během mší svatých byla pečlivě volena. Výsledkem bylo, že byla moderní a kytařová, avšak zároveň duchovní.

Pravdou je, že během modliteb byly dlouhé chvíle ticha, rozjímání, otevře-

Dokončení na str. 3

Foto: <http://en.radiovaticana.va>

Papež František na pastorační návštěvě v Kolumbii

Ve dnech 6. až 10. září navštívil papež František Kolumbii. Byla to jeho dvacátá apoštolská cesta v pořadí. Jedním z hlavních cílů této cesty bylo předání poselství usmíření a naděje všem Kolumbijcům. Svatý otec postupně navštívil Bogotu, Villavicencio, Medellín a Cartagena. Jeho návštěva se konala v době, kdy se Kolumbie začíná vzpamato-vávat z občanské války, která v zemi trvala desítky let.

V pátek 8. září vedl papež modlitební setkání za národní usmíření v parku Las Malocas ve městě Villavicencio. Obřadu se zúčastnilo více než 400 tisíc lidí, včetně obětí vleklé občanské války a také členů guerilly, kteří měli tyto činy na svědomí. Svatý otec tam vyjádřil touhu být s kolumbijským lidem, který ve svých srdcích a na svém těle nese stopy těchto tragických událostí.

Symbolickou připomínkou událostí byl rozbitý kříž s poničenou postavou Krista, který byl dříve součástí oltáře ve městě Bojayá. Tam v roce 2002 došlo k masakru více než stovky tamějších obyvatel, především žen a dětí, které hledaly útočiště v kostele před řáděním guerilly bojující o kontrolu klíčové drogové cesty.

Papež František na setkání řekl, že na tento moment čekal od prvního okamžiku, kdy přiletěl do Kolumbie. Prohlásil, že si přeje být nablízku lidem a vidět je na vlastní oči, aby dokázal otevřít své srdce jejich svědectví života a víry.

„Jsem tady ani ne tak proto, abych mluvil, ale abych vám byl nablízku, pohlédl do očí, vyslechl vás a otevřel svoje srdce vašemu svědectví života a víry. A dovolíte-li mi, chtěl bych vás obejmout a plakat spolu s vámi, chtěl bych, abychom se společně modlili a odpustili si – i já musím prosit o odpuštění – a takto abychom všichni společně mohli s vírou a nadějí hledět a jít vpřed,“ vyznal papež František.

Církev.cz

Zemřel Carlo kardinál Caffarra

Ve středu 6. září zemřel ve věku 79 let emeritní boloňský arcibiskup Carlo kardinál Caffarra, jeden z blízkých spolupracovníků Jana Pavla II., jenž jej v roce 1981 pověřil vytvořením a vedením Papežského institutu pro studium manželství a rodiny, který vedl až do roku 1995, kdy byl jmenován biskupem. V roce 2003 se stal arcibiskupem Boloně a o rok později kardinálem. Na kněze byl vysvěcen v roce 1961.

Kardinál Caffarra se účastnil veřejné diskuse na témata manželství a rodiny a byl znepokojen krajní interpretací apoštolské exhortace *Amoris laetitia*, vyskytující se i v církevních kruzích. Z tohoto důvodu se spolu s dalšími třemi kardinály loni písemně obrátil na papeže Františka s prosbou o dodatečnou interpretaci zmíněné apoštolské exhortace. Kardinál Caffarra se však vždycky ohrazoval proti každému, kdo jej řadil mezi odpůrce papeže Františka, a s úsměvem dodával: „Jsem rozený papeženeček, jako papeženeček jsem žil a jako papeženeček chci zemřít!“

RaVat

Kardinál Farrell: Světové setkání rodin je skvělá příležitost, jak vyjádřit podporu rodině

Světové setkání rodin plánované na příští rok do Dublinu bude mít zvláštní význam v kontextu hojně a různě projevovaného despektu vůči manželství a rodině, jak jsme v nynějším světě svědky – domnívá se kardinál Kevin Farrell, prefekt vatikánského úřadu pro laiky, rodinu a život, pořádající toto mezinárodní setkání. Také Svatý otec přikládá této události velkou váhu, říká kardinál Farrell a dodává: „Je to skvělá příležitost, jediná svého druhu, jak vyjádřit podporu rodině. Pohledme, co se kolem nás děje. Denně sleduji přehled mezinárodního tisku. Čtu o tom, co se děje s rodinami v Evropě, Latinské Americe, na Blízkém východě, v Austrálii, na Filipínách... V celém světě je dnes rodina na mušce. A právě za takovýchto okolností chceme shromáždit katolíky, křesťany a také všechny lidi dobré vůle, kteří v rodinu věří a jsou přesvědčeni, že na ní závisí štěstí lidstva. Vězte, že mimo rodinu neexistuje život. Světové setkání rodin je dobrou příležitostí k tomu, abychom společně pookřáli a vzájemně se podpořili ve věrnosti rodinným hodnotám, aniž bychom ovšem skrývali problémy. Narážíme na překážky, existují lidé, kteří se stavějí proti nám, my však věříme v manželství jako svazek ženy a muže.“

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClarityMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Sarah o vztahu k LGBT

„Modlím se, aby svět konečně uslyšel hlas lidí trpících homosexuálními sklony, aby mohli objevit pokoj a radost v životě, který odpovídá evangeliu“ – napsal kardinál Robert Sarah na stránkách amerického deníku *The Wall Street Journal*. Ve svém článku oponuje knize otce Jamese Martina SJ (*Building A Bridge: How the Catholic Church and the LGBT Community Can Enter into a Relationship of Respect, Compassion, and Sensitivity*), který požaduje, aby Církev změnila svůj postoj vůči problematice označované zkratkou LGBT. Kardinál Sarah vysvětluje stanovisko Církve k této problematice. Východiskem je láska k bližnímu podle Ježíšova vzoru, tedy v pravdě. „Kdo mluví jménem Církve, musí být věrný neměnnému Kristovu učení, neboť lidé dosahují hlubokého a trvalého naplnění jedině v životě, který odpovídá stvořitelskému úmyslu Boha.“

Kardinál zdůrazňuje, že v Církvi neexistují podvojně standardy. Všichni, kdo nežijí v manželství, nezávisle na svojí sexuální orientaci, mají zachovávat pohlavní zdrženlivost. Tento požadavek se dnes může jevit jako přehnaný. Kristus však od nás nepožaduje nic, co bychom nemohli splnit. „S Boží pomocí je zdrženlivost nejen dosažitelná, ale stává se zdrojem opravdové svobody,“ píše kardinál a vybízí k poctivé reflexi nad důsledky soudobého odmítání Božího úmyslu s pohlavní láskou. Takzvané sexuální osvobození nepřineslo, co slibovalo. Nevázanost naopak způsobuje zbytečné utrpení a nechává za sebou zlomená srdce a samotu.

Kardinál Sarah dále připomíná, že nikoli sexuální orientace, nýbrž Boží dětství zakládá naši nejhlubší identitu. Homosexuální sklony, byť odporují lidské přirozenosti, nejsou samy o sobě hříšné, pokud je člověk dobrovolně neuskutečňuje. Něco jiného jsou však pohlavní kontakty osob téhož pohlaví, které jsou těžkým hříchem a působí zranění těm, kdo se jich dopouštějí. Prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti zdůrazňuje, že lidé, kteří se hlásí k životnímu postoji označovanému LGBT, mají na tuto pravdu právo a kněží mají povinnost ji předkládat.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

Dokončení ze str. 1

nosti pro osobní modlitbu. A mladí účastníci to přijímali. Ticho takového množství mladých lidí při modlitbě dojmalo. Zdaleka není samozřejmostí. A přitom setkání těžilo z nejryzejší katolické spirituality, nabízelo modlitby ozkoušené staletími (adoraci, růženec, litanie, meditaci).

Zajímavý byl zájem mladých o přednášky. Překvapovalo, že si mnozí vybírali náročná témata, debatovali a byli otevření novému poznání. Též koncerty prokázaly, že mladí lidé nejsou povrchní, vřdyt klasika i varhanní představení byly hojně navštíveny. Snad je to možné přijmout jako povzbuzení, abychom mladým lidem nabízeli kvalitu, a to ve všech ohledech, abychom nepodlehli klamu a nesnižovali latku, naopak, abychom jim citlivě, moudře a srozumitelně ukazovali kvalitní katolickou nauku, zpřístupňovali sociální učení Církve a pozvedali ke skutečné kultuře. Tak jim pomůžeme k tomu, aby se stali myslícími a svobodnými lidmi, jak je vyzývá papež František, lidmi, kteří nejsou ve vleku svých emocí či různých druhů otroctví.

Kolik milostí Bůh rozesel do srdcí mladých lidí, to se nikdy přesně nedozvíme. Možná něco by mohli vyprávět kněží, kteří zpovídali, a že měli stále co dělat. Ale to podstatné, co Duch Boží způsobil, to, co bylo zaseto, to bude postupně růst a vydá mnohé plody. Jednou některé z nich uvidíme.

Opět se ukázalo, že svědectví mladých lidí, kteří žijí normálně, tedy jsou slušní a k tomu, aby byli radostní, nepotřebují alkohol a drogy, je oslovující evangelizace.

CSM bylo krásným Božím dílem, sešla se rodina Církve shromážděná kolem Matky Marie s Ježíšem uprostřed.

P. Jan Balík

ředitel Sekce pro mládež ČBK

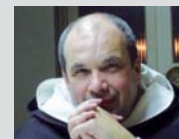
SLOVO KNĚZE

Na obzoru jsou opět volby. Ty důležité – do Poslanecké sněmovny. Přihlásilo se 31 stran a hnutí. Z toho 21 se účastní voleb ve všech krajích naší země. Opět řešíme otázku – koho volit? Odpověď na ni skládáme jednak podle cílů a programu té které strany, a pak podle důvěryhodnosti osob, které za programem stojí, a podle jejich opravdovosti, s kterou chtějí program uskutečňovat.

Pro nás křesťany je stálým a vždy nedostižným vzorem Pán Ježíš Kristus. On nám zjevuje lásku Boha Otce a učí nás ji napodobovat. Vyzdvihuje přikázání lásky a dává nám i nové přikázání: „Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“ (Jan 13,34) Sám je milosrdný, odpouští hříchy, obětuje se za všechny lidi a také nás vybízí k odpuštění, a dokonce milovat své nepřátele a modlit se za ně. Na druhé straně vidíme Ježíše, jak rázně kárá ty, kdo jsou pyšní, pokryteční a zatvrzelí, a jak se dokáže i spravedlivě rozhněvat, když jde o vážnou věc, vyhnat kupce z chrámu a zpřevracet jejich stánky. Petra, na kterém chce postavit Církev, nazve satanem ve chvíli, kdy Petr podlehne světskému smýšlení a chce ho svádit k těmž (srov. Mt 16,23). Tedy žádná politická korektnost a úsilí zalíbit se všem. V tom láska nespočívá.

Dobré volbě napomůže, když si uvědomíme kruciální témata a související postoje stran. V Evropě jsou mařeny lidské životy (umělý potrat, eutanazie, zabíjení při umělém oplozování), jsou v ohrožení manželství a rodina (feminismem, homosexualismem a genderem), je ohrožena osobní svoboda totalistickými nároky multikulturalistů a mravních relativistů a je ohrožena i náboženská svoboda silícím vlivem přibývajících muslimů, kterým Mohamed i korán velí dobývat další území pro islám. Orgány Evropské unie se k těmto zničujícím jevům staví vstřícně, a dokonce je vnucují členským státům. Vztah k EU se tak stává dalším rozlišujícím kritériem pro rozhodnutí, kterou stranu (ne)volit.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

PŘIPOMÍNKA POVOLÁNÍ OŽIVUJE NADĚJI

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Santa Maria de Mur. Foto: Wikimedia Commons, Gustav Erill i Pinyot (CC BY-SA 3.0)

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Dnes bych se rád vrátil k jednomu důležitému tématu, totiž ke vztahu mezi nadějí a pamětí, se zvláštním důrazem na připomínku povolání. Pro představu použiji obraz povolání prvních Ježíšových učedníků. Tato zkušenost se do jejich paměti vtiskla natolik, že si někdo zapamatoval dokonce i hodinu: „Bylo kolem čtyř hodin odpoledne“ (Jan 1,39). Tuto epizodu podává evangelista Jan jako živou vzpomínku z mládí, kterou si uchoval nedotčenou až do svého stáří. Jan totiž o těchto věcech psal až ke stáru.

K tomuto setkání došlo nedaleko řeky Jordán, kde křtil Jan Křtitel, a oni mladí Galilejci si jej vybrali za svého duchovního vůdce. Jednoho dne přišel Ježíš a nechal se v řece pokřtít. Na druhý den přišel znovu a tehdy Křtitel – tedy Jan Křtitel – dvěma ze svých učedníků řekl: „Hle, beránek Boží!“ (v. 36).

Co hledáš?

A pro ony dva to byla „jiskra“. Opustili svého prvního mistra a vydali se následovat Ježíše. Ten se k nim cestou obrátil a položil jim rozhodující otázku: „Co

byste chtěli?“ (v. 38). Ježíš v evangeliích vystupuje jako znalec lidského srdce. V oné chvíli potkal dva hledající, zdravě znepokojené mladíky. Vždyť, co je to za mládí, je-li spokojené a neklade si otázku po smyslu? Mladí, kteří nic nehle-

To je zásadní dynamika

křesťanského života:

pamatovat na Ježíše, na oheň lásky, ve které jsme kdysi pojali svůj život jako projekt dobra, a oživovat tímto plamenem svoji naději.

dají, nejsou mladí, jsou v penzi a předčasně zestárlí. Je smutné vidět penzionovanou mládež... Ježíš v celém evangeliu, při všech setkáních, které se mu na cestách namanou, vystupuje jako ten, kdo rozněcuje srdce. Proto klade onu otázku, aby mohla vyjít najevo touha po životě a štěstí přebývajícím v nitru každého mladého člověka: „Co hledáš?“ Také já bych

se dnes chtěl zeptat mladých, kteří jsou tady na náměstí, a těch, kteří naslouchají prostřednictvím médií: „Ty, kdo jsi mladý, co hledáš? Co hledáš ve svém srdci?“

Našli jsme Mesiáše

Tak začíná Janovo a Ondřejovo povolání. Tento začátek přátelství s Ježíšem je natolik silný, že tvoří základ životní a citové pospolitosti s ním. Oba učedníci začnou přebývat s Ježíšem a hned se stávají misionáři, protože po tomto setkání se nevracejí domů uklidnění, nýbrž ihned strhují také svoje bratry – Šimona a Jakuba. Vyhledají je a řeknou jim: „Našli jsme Mesiáše, našli jsme velkého proroka.“ Oznamují zvěst. Stanou se misionáři setkání, jež bylo tak úchvatné a obšťastňující, že si onen den, který osvětlil a zorientoval jejich mládí, učedníci navždy zapamatovali.

Jak objevit svoje povolání v tomto světě? Mnoha způsoby, avšak tento evangelní úryvek nám říká, že prvním indikátorem je radost ze setkání s Ježíšem. Manželství, zasvěcený život – každé pravé povolání – začíná setkáním s Ježíšem, který nám dává radost a novou naději. Skrze zkoušky a těžkosti nás přivádí ke stále plnějšimu a většímu setkání s sebou, k plné radosti.

Radost víry

Pán nechce muže a ženy, kteří za ním jdou neradi, aniž by v srdci zakoušeli toto vanutí radosti. Vy, kdo jste na tomto náměstí, zeptám se vás – a každý ať si sám odpoví – zakoušíte ve svém srdci toto vanutí radosti? Každý ať se zeptá: „Mám ve svém nitru, v srdci toto vanutí radosti?“ Ježíš chce lidi, kteří zakusili, že být s ním skýtá nezměrné štěstí, které lze v životě každý den obnovovat. Učedník Božího království, který neprožívá tuto radost, nezvěstuje evangelium tomuto světu; je sklíčen. Hlasatelem Ježíše se nestaneme broušením zbraní rétoriky. Můžeš mluvit a mluvit, ale chybí-li to další... Jak se stát hlasatelem Ježíše? Tím, že si uchováš v očích třept pravého štěstí.

Vidíme mnoho křesťanů – i mezi námi – kteří ti očima předávají radost víry, pouhýma očima!

Z tohoto důvodu křesťan – jako Panna Maria – uchovává oheň svojí zamilovanosti, lásky k Ježíši. Zajisté existují životní zkoušky, chvíle, kdy je třeba jít kupředu navzdory chladu a protivětru, navzdory spoustě hořkostí. Křesťané však znají cestu vedoucí k onomu posvátnému ohni, kterým se vzňali jednou provždy.

Avšak prosím vás, nedávejme za pravdu rozčarovaným a sklíčeným lidem,

nedopřávejme sluchu těm, kdo zhášejí hned u zrodu veškeré nadšení, když říkají, že žádný podnik nestojí za celoživotní obětí; nenaslouchejme „starým“ srdcím, která dusí mladickou euforii. Jdeme ke starcům, jejichž oči září nadějí! Pěstujme zdravé utopie: Bůh chce, abychom byli schopni snít jako on a spolu s ním, putovat a dobře si cestou všimnout reality. Snít o jiném světě. A když sen pohasne, začněme snít znovu a s nadějí čerpejme v paměti počátků, oněch doutnajících uhlíků, které – po životě možná ne zcela

dobrém – přikrývá popel našeho prvního setkání s Ježíšem.

Toto je tedy zásadní dynamika křesťanského života: pamatovat na Ježíše. Pavel svému učedníkovi řekl: „Mysli na Ježíše Krista“ (2 Tim 2,8) – to je rada velikána svatého Pavla. Upamatovávat se na Ježíše, na oheň lásky, ve které jsme kdysi pojali svůj život jako projekt dobra, a oživovat tímto plamenem svoji naději.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezilitulky redakce)

MUČEDNÍCI NACISMU

Lucemburští, belgičtí a francouzští katolíci proti nacismu

Do protinacistického odboje či protestů se zapojily také stovky kněží v Belgii, Lucembursku a ve Francii. Mnozí z nich zahynuli v koncentračních táborech.

Lucemburští a belgičtí katolíci v odporu proti nacismu

Po obsazení Belgie Německem roku 1940 okupanti postupně rušili katolické školy a tisk. Na rozdíl od Německa a Polska nebyli kněží a laici zatýkáni z náboženských důvodů, pouze z politických příčin. Nacisté podporovali kolaborantské hnutí tzv. rexistů v čele s Léonem Degrellem, zakladatelem oddílů SS Valonia. Degrelle již před válkou ostentativně zdůrazňoval svůj katolicismus, současně ale i svůj obdiv k Mussolinimu a Hitlerovi. Jeho hnutí zvané „Rex“ mělo v programu smíření katolické nauky s nacistickou ideologií. To ale odmítli belgičtí biskupové a Degrelle, když se nepodřídil, exkomunikovali. Po okupaci Degrelle přestal vyzvedávat svůj katolicismus a hlásal čistou nacistickou nauku, účastnil se v uniformě SS i války na východě. Po válce byl odsouzen k trestu smrti, uchýlil se však do exilu ve Španělsku, kde opět začal vystupovat jako praktikující katolík.

Stovky belgických kněží se ale zapojily do protinacistického odboje a podpory partyzánského hnutí. Za to se ocitli

Mons. Jules-Géraud Saliège. Foto: Wikimedia Commons

v koncentračních táborech, jen v Dachau jich bylo přes 60, osm se nevrátilo.

Podobné poměry vládly také v malém Lucembursku (300 tisíc obyvatel), které bylo připojeno k Německu jako tzv. „říšské území“. Desítky kněží pomáhaly uprchlíkům a udržovaly styky s odbojovou organizací LRL. Gestapo mnoho z nich zavřelo do koncentračních

táborů, v Dachau jich bylo přes dvacet, dva se nevrátili.

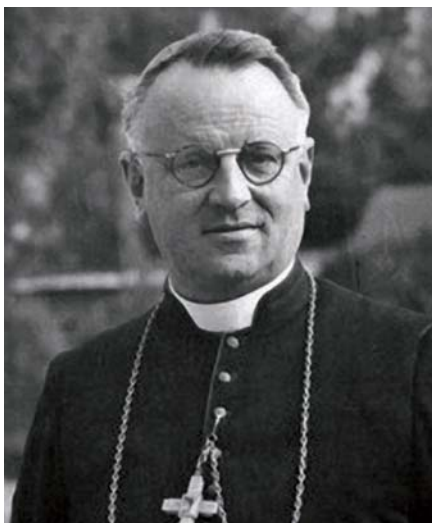
Z belgických kněží, kteří zahynuli v Dachau, je třeba jmenovat ředitele ústavu slepců v Bruselu Charlese van den Bosche, jenž sám byl slepý. Protože podporoval odboj, gestapo jej zatklo na počátku roku 1945. Zemřel za neznámých okolností 9. března téhož roku v Dachau ve věku 62 let. Také kanovník z Namuru a profesor semináře Francois Questiaux byl roku 1944 zatčen za protiněmecké výroky a na Štědrý den téhož roku zemřel v Dachau na následky infekce tyfu. Totéž potkalo i misionáře Bílých Otců Jeana Dardunea, jenž podlehl nákaze tyfem 29. prosince 1944.

Z lucemburských duchovních nelze opomenout Johanna Brachmonda, faráře v Moersdorfu, jenž byl zatčen gestapem pro svá vlastenecká kázání. 16. července 1942 zemřel na následky mučení v Dachau. Týrání esesáků nevydržel v tomto koncentračním táboře 65letý kanovník lucemburské katedrály a ředitel katolického listu *Luxemburger Wort* Johann Origer. Byl zatčen pro vlastenecká kázání a spojení s emigrací. Zemřel 17. září 1942.

Zklamání i hrdinství francouzských katolíků

Němci po porážce Francie v červnu roku 1940 okupovali severní část země včetně Paříže, zbytek byl prohlášen za samostatný Francouzský stát s hlavním městem Vichy, jehož prezidentem se stal staříčkový maršál Philippe Pétain. Nezávislost nového státního útvaru existovala však pouze na papíře, ve skutečnosti se o všem rozhodovalo v Berlíně, v zemi fungovaly gestapo, SS i wehrmacht. I když Pétain nebyl praktikujícím katolíkem, jeho režim se tvářil vstřícně vůči Církvi a ostentativně připomínal křesťanskou tradici francouzského národa. To vedlo některé biskupy k přehnané loajalitě vůči vládě ve Vichy, aniž brali v úvahu, že právě ona, vedená pronacisticky smýšlejícím Pierrem Lavallem, nařídila deportace Židů a sama pro ně zřídila koncentrační tábory. Proto po válce museli tři biskupové pro své úzké vztahy s Pétainovým režimem abdikovat.

Tím více je ale nutné ocenit postoj jiných biskupů, kteří odvážně protestovali proti deportacím Židů a proti teroru německé moci. Statečností a zásadovostí vynikali především lyonský kardinál Pierre Gerlier, arcibiskup z Toulouse Jules Saliège a biskup z Montaubanu Pierre Théas. Saliège, jenž byl po válce jmenován kardinálem a vyznamenán francouzskou vládou, napsal roku 1942 odvážný pastýřský list proti deportacím Židů, kde stojí mimo jiné: „... existuje křesťanská morálka, existuje lidská morálka... Pocházejí od Boha... Bylo souzeno dnešku vidět

Mons. Pierre Marie Théas. Foto: <http://www.paxchristi.net>

smutné divadlo, kdy se zachází s dětmi, ženami, otci a matkami jako s nízkým stádem dobytka, kdy se odtrhují příslušníci jedné rodiny a jsou dopravováni neznámou kam... V naší diecézi se odehrály v táborech Noé a Récébédou hrozná scény. Židé jsou muži, Židovky ženy... Tito muži a tyto ženy, tito otcové a matky nesmějí být hanobeni. Náleží k lidskému rodu. Jsou našimi bratry jako mnozí jiní...“

Biskup Théas zase ve svém pastýřském listu téhož roku napsal: „Dávám za znít pobouřenému protestu křesťanského svědomí a prohlašuji, že všichni lidé, árijci i neárijci, jsou bratři, protože je stvořil Bůh, že všichni lidé, ať jsou jakékoli rasy a jakéhokoli náboženství, mají právo být respektováni jednotlivci i státem. Současná antisemitská opatření jsou hanbou

lidské důstojnosti, porušením nejsvětějších práv osoby a rodiny.“

Biskup Théas byl později zatčen právě tak jako biskup z Clermontu Gabriel Piguet. Gestapo uvěznilo rovněž i rektora Katolického institutu v Toulouse Bruna de Solages. Stovky francouzských duchovních byly zatčeny proto, že rozšiřovaly protestní pastýřské listy svých biskupů, nebo že odmítly vydat děti židovské rasy, jimž poskytl azyl. Jezuitský provinciál z Lyonu Chaillet byl obžalován, že ukryl 80 židovských dětí. Farář Victor Dillard, jezuita z Vichy, vyzval v kostele věřící, aby se modlili „za těch 80 tisíc Francouzů, kteří byli zhanobeni tím, že jim bylo nařízeno nosit žlutou hvězdu“. Tento kněz zemřel v Dachau. Počet francouzských duchovních osob zatčených gestapem byl vysoký, dosahoval tisícovky. Mnozí kněží spolupracovali s odbojem, který z Londýna řídil generál Charles de Gaulle, praktikující katolík. V jeho odboji bylo zapojeno i mnoho aktivních katolických laiků.

PhDr. Radomír Malý

PhDr. Radomír Malý, historik a publicista

Použitá literatura:

- P. Blet: *Pius XII.*, Matice cyrilometodějská, Olomouc 2001
- C. Bühlmeier: *Kirchengeschichte* III, vyd. Schöningh, Paderborn 1959
- S. Friedlaender: *Pius XII. a III. říše*, Praha 1973
- B. Hoffmann: *A kdo vás zabije*, Přerov 1946

FATIMA: PÁTÉ ZJEVENÍ PANNY MARIE

Pronásledování fatimských vizionářů přispělo k ještě většímu zájmu o zjevení Panny Marie. Při pátém zjevení 13. září 1917 bylo tak na Cova da Iria přítomno 25 až 30 tisíc lidí.

Dav poutníků vidí znamení

Byl-li ve Fatimě v září tak velký dav lidí, je pochopitelné, že když děti 13. září dopoledne vyrazily ze svých domovů, musely se jen těžko prodírat vpřed. Sestra Lucie to líčí těmito slovy: „Cesty byly plné lidí.

Všichni nás chtěli vidět a chtěli s námi mluvit. Nebylo tam lidských ohledů. Mnoho lidí, i vznešené dámy a páni, se tlačilo zástupem kolem nás, padali před námi na kolena a prosili nás, abychom předložili Panně Marii jejich záležitosti.“⁶¹

Když se pasáčky konečně dostali na místo zjevení, požádala Lucie, aby se lidé pomodlili růženec. Ihned všichni poklekli a modlili se, a tak do nebe stoupala mohutná modlitba, nezřídka doprovázená slzami. Přesně v poledne všem vi-

ditelná znamení, známá již z předchozích zjevení, oznamovala příchod Matky Boží. Tentokrát byla však více zřetelná: Slunce pohaslo ve svém svitu a vše se zbarvilo dozlatova. Světelná koule sestupovala z nebe dolů a zanechávala za sebou světelnou čáru. Na přítomné se snášel jakýsi druh deště z bílých květů, které však zmizely dříve, než se dotkly lidí či věcí. Lucie zvolala: „Je zde! Vidím ji!“, na což zástup propukl v jásot.

Příslib trojího vidění

Opět započal rozhovor mezi nebeskou Paní a Lucií. Maria řekla: „Modlete se dále růženec, abyste vyprosili konec války. V říjnu přijde i Kristus Pán, Sedmibolestná Panna Maria a Panna Maria Karmelská, svatý Josef s Ježíškem, aby požehnali světu.“ Nejsvětější Panna zde tedy předpovídá trojí vidění, které se pak v říjnu skutečně naplní. Může nás zarazit, že zde o sobě mluví neosobně. Nesmíme však zapomínat, že dosud neodhalila své jméno. I k tomu dojde v říjnu.

Provaz

Pak Maria dodala: „Bůh je s vašimi oběťmi spokojen, ale nechce, abyste spali s provazem ovázaným kolem těla. Noste jej jenom ve dne.“ Tato Mariina rada souvisí s jedním druhem pokání, které děti před nějakou dobou začaly praktikovat. Lucie našla na cestě kus silného provazu. V žertu si jej kolem sebe uvázala, ale pak cítila, že jí působí bolest. Navrhla proto svým druhům, že by si jej mohli uvázat kolem pasu všichni a nabídnout tuto oběť Bohu. Oni to nadšeně přijali, takže provaz byl rozdělen na tři části. Uvázali si ho však tak těsně, že je to velmi bolelo a mnohdy nemohly spát. Tím bylo ohroženo jejich zdraví. Normálně by tuto situaci korigoval zpovědník či duchovní vůdce, ale děti byly příliš malé, a tak jeho úlohu vzala na sebe mateřsky Maria. Je jasné, že děti její rady ihned uposlechly.

Konec zjevení

Nebeský rozhovor pokračoval Luciinou žádostí: „Lidé chtěli, abych vás poprosila o mnoho věcí: o uzdravení některých nemocných a jednoho hluchoněmého.“ – „Ano, některé uzdravím,

některé ne. V říjnu udělám zázrak, aby všichni uvěřili.“

Podle některých zpráv (ne však podle paměti sestry Lucie) Lucie ještě nabídla Paní dva dopisy a flakónek s parfémem, o jejichž předání ji poprosil jistý člověk: „Dali mi toto, pokud to chcete, Paní.“ „Tohle se tam do nebe nehodí.“ Poté, co Maria řekla tato slova, začala jako obvykle stoupat vzhůru. Lucie zvolala: „Jestli ji chcete vidět, dívejte se tamtím směrem.“ Všichni tak mohli vidět, jak světelná koule, jež předtím sestoupila dolů, vystupovala nyní nahoru.

Foto: <http://santuariodefatimaoficial.com>

S velkou vroucností se vizionáři modlili střelnou modlitbu: „Můj Bože! Miluji tě a děkuji ti za milosti, které jsi mi prokázal.“

František, který opět jen viděl, ale neslyšel, byl nadšený, když se od děvčat dozvěděl, že v říjnu uvidí Pána: „To je nádherné! Zatím jsem ho viděli jen dvakrát² a já ho mám tak rád!“ Netrpělivě tak očekával 13. říjen a občas se ptal: „Chybí ještě mnoho dnů do třináctého? Nemohu se už dočkat, abych uviděl znovu našeho Pána.“

Kanovník Formigão

Jedním z mnoha poutníků, kteří byli 13. září na Cova da Iria přítomni, byl také svatý kněz³ Dr. Manuel Nunes Formigão, pozdější kanovník. Pozoroval vizionáře a byl tak zasažen jejich upřímností, že se k nim 27. září vrátil, aby se jejich dotazoval na zjevení. Poté to ještě mnohokrát zopakoval. Stal se tak prvním historikem Fatimy. Pro svou celoživotní

angažovanost pro Fatimu si vysloužil čestný titul „čtvrtého posla a apoštola Fatimy“ (po vizionářích).

Lucie ho měla ráda, protože své dotazování doprovázel moudrými duchovními radami. Jednoho dne jí řekl: „Dítě, musíš mít Spasitele velmi ráda za to, že ti prokazuje tolik milostí a dobrodiní.“ Tato věta se jí hluboce vryla do duše, takže si navykla říkat Pánu: „Můj Bože! Miluji tě a děkuji ti za milosti, které jsi mi prokázal.“ Naučila tuto střelnou modlitbu také Františka i Hyacintu, kteří se ji pak modlili s velkou vroucností.

Dopad na rodiny vizionářů

Stále rostoucí příliv poutníků do Fatimy se nemile dotýkal života obou rodin vizionářů. Protože děti byly neustále volány k různým lidem, kteří s nimi chtěli hovořit, rodiče Františka a Hyacinty již na konci srpna začali místo nich posílat se stádem jejich staršího bratra Joãa, a Luciina matka se v polovině září dokonce rozhodla stádo ovcí prodat. Vedle předchozí ztráty ovoce a zeleniny z Cova da Iria to by další vážný zásah do rodinného rozpočtu, což bylo Lucii v kritických okamžicích vyčítáno. Lucie to však obětovala Bohu a na omluvu své matky poznamenala: „Maminka snášela všechno s hrdinskou trpělivostí; když mě kárala a trestala, tak jen proto, že mě považovala za lhářku. Někdy řekla v úplné odevzdanosti do utrpení, které jí Pán sesílal: „Má to být snad trest, který mi Bůh posílá za mé hříchy? Je-li tomu tak, buď Bůh pochválen.“⁴

P. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP v Olomouci a na Angeli-ku v Římě

¹ «Vzpomínka čtvrtá», II, 7. In: *Sestra Lucie hovoří o Fatimě: Vzpomínky sestry Lucie*. 2. vyd. Fátima: Secretariado dos Pastorinhos, 2007, s. 173.

² František zde naráží na vidění Pána ve světle, které vycházelo z dlaní Panny Marie, při zjevení v červnu a červenci.

³ V roce 2000 byl zahájen proces jeho blahorečení.

⁴ «Vzpomínka druhá», II, 13. In: *Sestra Lucie hovoří o Fatimě*, s. 93–94.

MÁME S RŮZNÝMI NÁBOŽENSTVÍMI ZACHÁZET RŮZNĚ?

Západní společnost podlela přesvědčení, že všechny hodnoty jsou si rovny, a ze strachu z diskriminace se vzdává zdravého úsudku a rozlišování. Důsledně uplatňovaná zásada nediskriminace však společnost ohrožuje a rozkládá.

Komise pro územní plánování samosprávné jednotky Bernards Township ve státě New Jersey zamítla záměr postavit mešitu a místní muslimská organizace město zažalovala za diskriminaci. Federální soud poté rozhodl, že podmínka města na vybudování parkoviště u mešity byla diskriminační. Právník islámského sdružení Adeel Mangi rozhodnutí pochválil s tím, že jde „o průlomový rozsudek... který bude mít celonárodní dopad, neboť potvrdil, že správní jednotky nemohou se žadateli zacházet různě kvůli jejich náboženství.“

Odborník na islám Andrew Bieszad to vidí jinak. V článku nazvaném „Průlomový rozsudek federálního soudu rází cestu explozi megamešit po celé Americe“ konstatuje, že „nejde o parkoviště ani o náboženskou svobodu – jde o přítomnost islámu“. Pokračuje: „Islám do žádné společnosti nepřichází proto, aby koexistoval s jinými. Přichází proto, aby do dané oblasti pronikl, ovládl ji a nakonec si ji buď podmanil, nebo ji zotročil.“

Drsná slova. Jsou-li však pravdivá, není diskriminace islámu namístě? Adeel Mangi tvrdí, že se žadateli by se nemělo zacházet různě „kvůli jejich náboženství“, ale pokud si jedno náboženství chce jiná vyznání (a kultury) podmanit, nebylo by bláhové nejednat s ním odlišně?

Nebezpečí islámu

Islámští vůdci si mohou stěžovat na diskriminaci, nicméně se při tom nemohou dost dobře opřít o islámské principy, protože islám je na diskriminaci založen – na rozlišování neboli diskriminaci mezi *halal* (dovoleným) a *haram* (zakázaným), mezi mužem (nadřazeným) a ženou (podřízenou), mezi muslimem (nadřa-

zeným) a nemuslimem (podřízeným) a mezi Domem islámu a Domem války (nemuslimskými společnostmi).

Poslední dvojice je patrně nejlepším argumentem ve prospěch zvýšených obav spojených se šířením mešit. Podle islámského učení na zemi nemůže panovat pokoj, dokud si muslimové nepodrobí nemuslimy. Třebaže ne každý muslim si

Prorok Mohamed se svoji armádou. Foto: Wikipedia

Problém islámu není diskriminace jako taková, ale především její závažnost a uvažování, na němž spočívá.

tuto povinnost uvědomuje, velká většina imámů a představených mešit si jich vědoma je.

Kdykoli a kdekoli muslimové získají dostatek moci, právě toto udělají. Poučme-li se ze čtrnácti set let dějin, pak právě toto se dříve či později pokusí uskutečnit v Americe. Proč by se tedy správní oblasti a města neměly mít na pozoru před usnadňováním šíření tohoto nejvíce diskriminačního ze všech náboženství?

Problém islámu není diskriminace *per se*, ale především její závažnost a uvažování, na němž spočívá. Například všechny společnosti činí rozdíly a rozlišují (což je původní význam slova *diskriminace*) mezi pohlavími, ale tvrdá diskriminace žen v islámu je založena na přesvědčení, že jsou méně hodnotné než muži. Podle islámského práva má žena oproti muži poloviční hodnotu. To však pořád ještě není tak špatné, uvážíme-li, že hodnota žida nebo křesťana představuje třetinu hodnoty muslimského muže.

Kdyby byl odpor proti šíření mešit založen na přesvědčení, že muslimové jsou méně hodnotní než nemuslimové, bylo by to odsouzeníhodné. Obvykle (v Evropě, ve Velké Británii, v USA i jinde) se však zakládá na obavách z islámské víry a chování muslimů, které z ní často vychází. Což nás vede k otázce: je někdy legitimní diskriminovat některé instituce na základě jejich věroučného systému?

Společnost nemůže existovat bez diskriminace

Diskriminace ve svém původním významu znamená volbu mezi dvěma či více různými věcmi. V tomto smyslu je diskriminace nutnou vlastností každé společnosti. Společnost nemůže existovat bez diskriminace – bez schopnosti rozlišovat přátele od nepřátel, dobro od zla a na materiálnější úrovni jedlé věci od jedovatých.

Většinu diskriminací, jež činíme, považujeme za tak samozřejmé, že na ně ani nemyslíme. Nedáváme například řidičské průkazy (nebo povolení k sňatku) devítiletým a pokládáme za legitimní diskrimi-

novat mezi těmi, kteří zákony dodržují, a těmi, kteří je porušují. Hlavním posláním soudů je koneckonců rozlišování neboli diskriminace. Od soudců a porotců očekáváme, že budou rozlišovat/diskriminovat, stejně tak od policistů či učitelů (např. mezi správnými a chybnými odpověďmi u zkoušky nebo mezi vhodným a nevhodným chováním), a čekáme, že nám duchovní pomohou rozlišit neřest od ctnosti.

Islámské a západní hodnoty se zásadně liší

To nás přivádí zpět k islámskému náboženství. Mnohé věci, které na Západě pokládáme za neřesti, jsou v islámu považovány za ctnosti a naopak. Nedovolujeme devítiletým uzavírat manželství, ale některé islámské společnosti ano. Dáváme řídičské průkazy ženám, Saúdská Arábie nikoli. Bití žen se nám oškliví, ale mnozí muslimové věří, že bitím se zlepšuje žena na povaha. Věříme, že svoboda vyznání zahrnuje právo své náboženství opustit, ale islámští učenci se shodují na tom, že odpadlíky je třeba zabít.

Stručně řečeno, mezi islámskými a západními hodnotami je mnoho alarmujících rozdílů, které jsou v některých případech tak hluboké, že je rozumný důvod k tomu, abychom se žadateli o stavbu mešit „zacházeli různě kvůli jejich náboženství“. Diskriminace na základě náboženské praxe není tak neamerická, jak by se mohlo zdát. Na konci 19. století Kongres USA prohlásil mormonskou praxi mnohoženství za nezákonnou, a když se mormoni proti zákonu dovolávali svobody náboženství, Nejvyšší soud zákaz potvrdil.

Když už jsme u toho, mnohoženství můžeme přidat na seznam rozdílů mezi islámem a Západem. Při růstu muslimů v dané společnosti se pak dá rovněž očekávat nárůst požadavků na to, aby bylo možno mít více manželek. Muslimové v Itálii se tohoto práva dožadují již teď. V Británii je sice mnohoženství oficiálně protizákonné, avšak z úcty k citlivým bodům muslimů se tiše akceptuje. Britská policie má příliš plné ruce práce s odhalováním teroristických spiknutí, než aby ji zneklidňovalo něco tak nepodstatného jako polygamie.

Foto: <http://worldwatchtoday.org>

Pokud jde o děti, můžeme s nárůstem muslimské populace rovněž očekávat nárůst dětských manželství, která jsou v muslimském světě běžná. V Saúdské Arábii neexistuje žádná minimální věková hranice pro uzavření sňatku. V Jemenu, Bangladéši, Íránu a Severní Nigérii byly pokusy o zákaz dětských manželství

Islám do žádné společnosti nepřichází proto, aby koexistoval s jinými. Přichází proto, aby do dané oblasti pronikl, ovládl ji a nakonec si ji buď podmanil, nebo zotročil.

zablokovány se zdůvodněním, že takový zákaz je neislámský. V muslimských komunitách v Německu, Velké Británii a Kanadě dramaticky roste počet nucených sňatků a manželství nezletilých, stejně jako počet případů ženské obrízky.

Nesejde na tom, jestli místní imám odpřisáhne na haldu koránů, že nebude oddávat děti. K těmto věcem bude docházet, pokud se islám bude šířit. Právě tak nezáleží na tom, budou-li schváleny zákony, které určité chování zakazují. Spojené státy i další západní země již mají zákony, které svobodné praktikování islámu v podstatě zakazují. Existují zákony proti polygamii, dětským man-

želstvím, krutým a neobvyklým trestům (např. utěti ruky za krádež), bití žen atd. Odhodlání naší společnosti držet se pravidla nediskriminace však tyto zákony podkopává. Stačí tvrdit, že jsou nespravedlivě zaujaté proti lidem z nezápadních kultur. A dokud bude dominovat zásada nediskriminace, bude docházet k výjimkám ze zákona.

V Evropě zákony proti mnohoženství, dětským sňatkům, týrání žen, a dokonce i znásilnění již začaly erodovat. Jsou-li do podobných záležitostí zapleteni muslimové, mají úřady sklon dívat se jinam nebo ukládat velmi mírné tresty. V Rakousku bylo zamítnuto obvinění muslimského migranta, který znásilnil desetiletého chlapce, se zdůvodněním, že nechápal, že jeho oběť se stykem nesouhlasí. Německý soud uložil podmíněný trest třem muslimům, kteří Molotovovými koktejly zaútočili na synagogu. U jiného německého soudu dostali čtyři teroristé spojení s Al-Káidou, kteří plánovali masakr zahrnující bombový útok na lidi, tresty jen od čtyř a půl do devíti let. Zákonů dbalí Němci mluví o skutečnosti, že se s muslimy zachází v rukavičkách, jako o *Kuscheljustiz* („plyšové justici“).

Důsledky relativismu

Úřady na Západě, který je po desetiletí ponořen v multikulturalismu a kulturním relativismu, nemají proti námitce typu „v mé kultuře je to dovoleno“ žádnou obranu. Západní soudy podlehly přesvědčení, že všechny hodnoty jsou si

rovny, a nyní čelí jeho logickým důsledkům. Nedá se očekávat, že společnosti, které nedokážou rozlišovat mezi přirozeným manželstvím a homosexuálním „manželstvím“, budou bránit „diskriminační“ pojetí, že monogamní manželství je lepší než mnohoženství. Zákodárce, který ze strachu z diskriminace nedokáže zvednout ruku pro to, aby muži chodili na pánské a ženy na dámské toalety, nebude schopen obstát, až nově zvolený zákonodárský sbor s převahou muslimů navrhne utěti ruku jako trest za krádež.

Dnes slovo „diskriminace“ vyvolává téměř výhradně asociace jako „zaujatost“, „předsudky“ a „nespravedlnost“. Některé slovníky však jako primární dosud uvádějí původní význam tohoto slova, tj. „provádět jasné rozlišení; odlišovat; diferencovat“.¹ V tomto prvotním smyslu je diskriminace aktem rozlišování povahy nějaké skutečnosti, úsudek o podobnostech a rozdílech mezi věcmi.

I když není správné lidi a věci předem odsuzovat, předsudky nejsou pro společnost největším nebezpečím. Daleko spíše její nahodání a posléze zničení způsobí neschopnost jakéhokoli úsudku. Slovy esejisty a sociálního kritika Lawrence Austera, „důsledně uplatňovaná zásada nediskriminace musí zničit každou společnost a každou instituci“.

Přežití kultury závisí na schopnosti rozlišovat

Budeme-li nadále trvat na tom, že diskriminace je největší hřích na světě, brzy zjistíme, že jsou i horší věci. Přežití kultury závisí na schopnosti rozlišovat – diskriminovat – škodlivé myšlenky a chování. Boj proti nacismu, komunismu a japonskému imperialismu ve 20. století se našťastí odehrál před nástupem věku nediskriminace. Obnova militantního islámu bohužel přichází v době, kdy je v módě kulturní relativismus. Myšlenka, že všechny kultury jsou přibližně rovnocenné, nám brání vidět islám takový, jaký ve skutečnosti je, a chovat se podle toho. Islám je v zásadě dobovačné náboženství, které vykazuje alarmující podobnosti s jinými totalitními ideologiemi, jako je komunismus a nacismus. Prominentní islámští představitelé, např. jeruzalémský velký muftí Hadždž Amín al-Husajní,

s nacisty aktivně kolaborovali a vyzývali je, aby urychlili „konečné řešení“, tedy vyhlazení evropských Židů. Všichni hlavní moderní teoretici islámu – Hasan al-Banná, Sajíd Qutb a Maulana Maududí – navíc vesměs uznali svou teoretickou poplatnost nacismu a komunismu.

Fakta o dobovačném islámu

Jestliže teorie není pro vás, podívejte se na hojná fakta. Spolu s islámem se šíří i islámské násilí – nejen terorismus, ale i každodenní násilí páchané na ženách, dětech a nemuslimech. Mešity nejsou jediným prostředkem šíření této kultury násilí, ale jedním z hlavních ano. Jak píše Moorthy Muthuswamy, autor knihy *Defeating Political Islam*: „Učení jeho [tj. islámských] duchovních a mešit tvoří jádro sociální sítě odpovědné za vznik džihádu.“

Myšlenka, že všechny kultury jsou přibližně rovnocenné, nám brání vidět islám takový, jaký ve skutečnosti je, a chovat se podle toho.

V islámských zemích tomu dobře rozumějí. V mnohých z nich mešity v pátek hlídá policie, protože spouštěčem násilností je v mnoha případech páteční *khutba* (kázání). Mnohé z demonstrací „Arabského jara“ v roce 2011 do ulic vrazily z mešit po pátečních modlitbách.

Jak na akty násilí a terorismu reagují úřady v islámských zemích? Jednou z prvních věcí je uzavření podezřelých mešit. Například po teroristickém útoku na pláž, při němž zahynulo 39 lidí, tuniský ministerský předseda Habíb Síd nařídil uzavření osmdesáti mešit, protože „některé mešity neustále šíří propagandu a zášť a podporují tam terorismus“.

Ve Francii – baště volnosti, rovnosti a bratrství – byly zatím uzavřeny desítky mešit v důsledku teroristických útoků. Při raziích v některých z nich bylo nalezeno „ohromující“ množství zbraní a munice.

Troufám si tvrdit, že většina Američanů má za to, že v amerických mešitách

se nic takového nestane. Tento předpoklad však nemusí být správný, uvážíme-li, že téměř deset teroristů (včetně bratrů Carnajeových²) měl spojení se dvěma mešitami Bostonské islámské společnosti a téměř pětiset (tři únosci z 11. září, vrah z Fort Hoodu a vůdce teroristů Anwar al-Awlakí) s údajně umírněnou mešitou Dar al-Hidžrah ve Falls Church ve Virginii. A nezapomínejme, že Omar Abdel Rahman, „slепý šejk“, který zosnoval první útok na Světové obchodní středisko, kázal džihád ve třech různých mešitách v oblasti New Yorku a New Jersey.

Ptáte se, jestli se domnívám, že tento proces radikalizace co nevidět vypukne v mešitě v nějakém městečku v New Jersey, Kansasu a Tennessee? Ne. Ne nutně. Avšak šíří-li se mešity, šíří se islám. Myslí, že lze s jistotou říci, že islám nevede ke zdravé společnosti. Protože islámské instituce jsou spojeny s nebezpečným věroučným systémem, bylo by nezodpovědné je zvláště pečlivě nezkontrolovat.

Ke konečnému aktu diskriminace dojde při Posledním soudu. V ten strašný den budou ovce odděleny od kozlů, spravedliví od nespravedlivých. Jednou z věcí, z nichž budeme souzeni, bude naše odvaha správně usuzovat podle skutečnosti, nikoli podle módních názorů doby.

William Kilpatrick

<http://www.crisismagazine.com>

Překlad Lucie Cekotová

(Mezilitulky redakce)

William Kilpatrick, psycholog, pedagog, publicista, dříve profesor na Boston College; více o autorovi na: turningpointproject.com

¹ Slovník spisovného jazyka českého (Academia, 1989) již v roce 1989 uváděl jako JEDINÝ význam slova *diskriminace* „rozlišování poškozující někoho, nepřiznání stejných práv jako jiným, popírání a omezování práv“. Naproti tomu slovník cizích slov ABZ.cz na internetu má na prvním místě „rozlišování“ a teprve potom „rozdílný, jiný přístup k jedné skupině než k jiné nebo k celku“. Pozn. překl.

² Pachatelé útoku na Bostonský maratón v roce 2013, při němž zemřeli tři lidé a 170 jich bylo zraněno, původem Čechů. Pozn. překl.

BEZDĚTNÍ PŘEDSTAVITELÉ EVROPY SYMBOLIZUJÍ UMÍRAJÍCÍ KONTINENT

Skutečnost, že většina evropských lídrů nemá děti, nejen symbolizuje smrt Evropy, ale také demonstruje, že tím připravují její ovládnutí muslimy, protože nemají naději do budoucna, prohlásil nedávno konzervativní kanadský komentátor Mark Steyn.

„Evropští politici jsou neplodní. V jistém smyslu to ilustruje neplodnost populace jako takové, což je v západní Evropě skutečností,“ uvedl a poukázal na to, že vysocí představitelé hlavních západoevropských zemí jsou vesměs bezdětní. Mezi ně patří německá kancléřka Angela Merkelová, francouzský prezident Emmanuel Macron, britská premiérka Theresa Mayová, italský premiér Paolo Gentiloni, nizozemský premiér Mark Rutte, předsedkyně Skotské národní strany Nicola Sturgeonová, švédský předseda vlády Stefan Löfven, lucemburský premiér Xavier Bettel (homosexuál), bývalá prezidentka Švýcarska Simonetta Sommarugaová a irský ministerský předseda Leo Varadkar (homosexuál).

„Představitelé největších evropských ekonomik a všech evropských členů G7 jsou opravdu bezdětní,“ řekl Steyn. „To by po většinu lidských dějin bylo nejen statisticky nepravděpodobné, ale naprosto ne-

možné. Ať jde v evropské politice o cokoli, není to – slovy slavného výroku Billa Clintona – ‚budoucnost všech našich dětí.‘“

Britský politický aktivista a šéfredaktor *Breitbart London* Raheem Kassam řekl komentátorovi televize *Fox Tuckeru* Carlsonovi, že bezdětní evropští lídři nemají na budoucnosti Západu žádný zvláštní zájem. „Když se rozhlédnete po Evropě, například Angela Merkelová v Německu, Itálie, Velká Británie, Francie – všechno bezdětní lidé. To je zajímavé, protože politici, kteří sami mají děti, mají na budoucnosti svých národů mnohem větší zájem než ti, kteří je nemají.“

Steyn řekl, že bezdětnost evropských politiků je „demografie západní Evropy v malém“. Jedinou političkou, jež tomuto trendu vzdoruje, je polská ministerská předsedkyně Beata Szydłová, která má dva syny, z nichž jeden je katolickým knězem. Polsko má také v porovnání se sousedními zeměmi nejzdravější porodnost.

Podle Steyna většina západní Evropy už prožívá předsmrtné křeče demografické sebevraždy, protože páry nemají dost dětí, které by nahradily předchozí generace. Porodnost ve většině evropských zemí je hluboko pod 2,1 dítěte na pár, který je zapotřebí k udržení počtu obyvatel. Kve-

toucí muslimská populace v západní Evropě je na nejlepší cestě k zaplnění všech volných prostor. Při zvětšujícím se rozdílu porodnosti mezi muslimy a postkřesťanskými sekularisty budou mít muslimové (jichž je nyní cca 10 procent) za pouhé dvě generace stejně tolik vnuků jako postkřesťanští sekularisté (kteří v současné době tvoří zbývajících 90 procent). To je podle Steyna důsledkem toho, že muslimové mají průměrně 3,5 dětí na pár, zatímco u postkřesťanských sekularistů je to jen 1,3 dítěte. „Lidé se domnívají, že to je pomalý proces... Děje se to velmi rychle. Dohánění je v plném proudu.“

Steyn řekl, že ovládnutí západní Evropy muslimy „není žádná prognóza“. Poznamenal, že některé základní školy, například v belgických Antverpách, už mají většinu muslimských žáků. „Nikdo nic nepředpovídá. Mluvíme o dětech, které právě teď chodí do školy, což znamená, že za patnáct let budou vstupovat do pracovního procesu. To není žádná prognóza. Nemluvíme o trendech. Mluvíme o skutečných živých lidech, kteří teď sedí ve třídách základních škol.“

Pete Baklinski

<https://www.lifesitenews.com>

Překlad Lucie Cekotová

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Zuzana Holasová: Terezka. Vyprávění o svaté Terezi z Lisieux

Malé čtenáři jsou v třiceti krátkých kapitolkách uvedeni do nejdůležitějších životních událostí z Terezičina dětství, ale i z jejího života na Karmelu. Mají tak možnost objevit podstatu svatosti, ke které je každý nějakým způsobem volán už od dětství. Knižka je doplněna různými úkoly a podněty k zamyšlení pro nejmenší a barevně ilustrována. Brož., 64 s., bohatě ilustrováno, 155 Kč

Maria Grace Dateno FSP: Nebezpečí na moři (Výpravy do doby Ježíšovy)

Sourozenci Caleb, Hana a Noe se opět dostávají do doby vzdálené více než dvě tisíce let, do jedné rybářské vesnice poblíž Galilejského moře. Všechny zkušenosti, které zde získají, jim pomohou lépe pochopit Ježíšova slova: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední.“ Brož., 80 s., 99 Kč

SANTORINSKÉ KŘÍŽE

Češi mají pověst ateistického národa a mnozí jsou na to hrdí. Tím nápadnější je zdejší reakce na rozhodnutí německého řetězce Lidl: v „řeckém týdnu“ zde byly řecké speciality opatřeny obalem se snímkem ostrova Santorini, známého pravoslavnými kostelíky s modrými kupolemi, ale z kupolí byly digitálně odstraněny kříže.

Při zběžné kontrole jsem napočítala šestnáct českých komentářů – všechny negativní. „Styďte se!“ „Tmářský přístup!“ „Nekoupím si tady ani rohlík!“ – bouří čeští ateisté. Samozřejmě nejen ateisté: kardinál Duka vyjádřil solidaritu řeckému velvyslanci, ozvala se zpěvačka paní Eleftheriada, kriticky se vyjadřují další čeští Řekové.

Facebook Lidlu je prý doslova zahlcen všemožnými výhrůžkami rozhořčených zákazníků a spousta z nich slibuje, že do Lidlu už nikdy nevkročí. Co to? Co to?

Ve vypočítávání možných příčin bych začala tou méně významnou: uvedla bych, že jde o německý řetězec. Němci

mají daleko vřelejší vztah k „politické korektnosti“ než my. Zatímco my se nebojíme vyjadřovat například své výhrady proti islámu, Němci se často bojí; výjimkou je bývalá komunistická část země. Ta k nám – a k ostatním postkomunistickým zemím – má svými reakcemi blíže.

Hodnotový rámec našeho života prostě je křesťanský, navzdory tomu, že do kostela dnes v Evropě chodí málo lidí.

Obava z politické korektnosti je, budiž Bohu žalováno, charakteristická i pro německé křesťany, zejména duchovní.

Lidl se hájí, že součástí obchodní politiky jejich firmy je zachování náboženské a politické neutrality. I tady samozřejmě může v postkomunistickém prostředí narazit: po tom, co jsme zažili za komunistických časů, jsme alergičtí na to, aby nás někdo svou „obchodní politikou“ vychovával k toleranci.

Na *Neviditelném psu* upozorňuje pan Kechlibar, že vymazávání památek může vést k vymazávání lidí, a má pravdu. My starší si pamatujeme balkón Kinského paláce, kde chybí ministr Klementis, ale přibyla jeho čepice na hlavě Klementa Gottwalda.

Především však jde – myslím si – o to, že se ukazuje, proč i ateističtí politici nebo jiní činitelé u nás klidně hovoří na veřejnosti o „našich křesťanských hodnotách“ a je to přijímáno. Katolíky to často dopaluje, ale oni mají pravdu. Hodnotový rámec našeho života *prostě je křesťanský, navzdory tomu, že do kostela dnes v Evropě (ne jinde) chodí málo lidí.* Naši „do kostela nechodící“ spoluobčané patří do téže, tedy křesťanské civilizace, jako my.

Tím více jsme za ni odpovědni.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Mýtus o evoluci

V dalších debatách se přátelé Nefilosof a Filosof dostanou k otázce původu člověka a prozkoumají evoluční teorii.

N: Přesvědčil jsi mě, že grandiózní běh moderní vědy nevede k jejímu vítězství nad filosofií. Kdo chce z jakýchkoli důvodů zbavit filosofií významu, vyslovuje ortel sám nad sebou, neboť k tomu potřebuje filosofií. Sice si to neuvědomuje, ale to na věci nic nemění. Čím se ale filosofiie zabývá? Zdá se mi, že skutečnost světa je zkoumána moderními vědci a pro filosofií v ní žádný sektor nezůstal volný. Fyzikové mluví o celém vesmíru a i o každé

jeho části se dokážou kvalifikovaně vyjádřit. Filosofiie se musí omezit na otázky spojené s poznáním pravdy a pohybovat se tak na rovině epistemické. To ostatně vyplynulo z našich dřívějších debat.

F: Není tomu tak. Při zkoumání skutečnosti toho na filosofií zbývá velmi mnoho. Tebou zmíněná fyzika se např. zabývá energetickými transformacemi hmoty, pátrá po jejich zákonitostech. Velmi specifickým způsobem proniká do fenoménu

změny, který je ovšem uchopitelný i z jiných úhlů pohledu. Existují totiž také procesy biologické, psychologické a společenské. Při jejich poznávání si s fyzikou nevystačíš. Musí nastoupit jiné vědy, jako jsou biologie, psychologie, sociologie. Všimni si, že všechny reflektují změny, ovšem každá ze své vlastní perspektivy. Filosofiie na toto pole vstupuje s jinou intencí – nezkoumá změnu pouze z určitého hlediska, nýbrž změnu jako takovou.

N: To je hodně zvláštní přístup. Připadá mi jako honba za chimérou. Copak nějaká *změna jako taková* existuje? Existují energetické transformace, změny biologické, psychické, společenské apod. Změna jako taková je fikce. To filosofie nemá opravdu nic lepšího na práci?

F: Dám ti příklad. Člověk může být Číňanem, Irem nebo Čechem. Vždycky má nějakou národní příslušnost. Přesto se hovoří o právech člověka, která se liší od práv Číňana, Ira nebo Čecha. Pokud lidská práva nejsou chimérou, musí náležet *člověku jako takovému*, a ne nakolik je té či oné národnosti a příslušnosti. Má tedy velký smysl uvažovat o člověku jako takovém, třebaže ve skutečnosti žádný člověk jako takový neexistuje. A s problémem změny je to podobné.

N: V případě člověka význam této perspektivy chápu. K čemu nám ale může být užitečná v případě změny? Té asi žádná práva připisovat nebudeme.

F: Můžeme se lépe zorientovat v problému původu člověka.

N: To již přece bylo dávno vyjasněno. Vědci se shodují na tom, že člověk vznikl v evolučním procesu a přitom o nějaké změně jako takové nemluví. Konsensus v této věci je tak veliký, že dokonce i katolíci jsou již z velké části přesvědčení zastánci evoluce. Mají i velkého propagátora evolučního myšlení v knězi O. Váchovi. Rád ho poslouchám. Kéž by takových vzdělaných lidí bylo v Církvi více. Křesťanství musí držet krok s moderní vědou.

F: Kdyby byli O. Vácha a jeho souvěrci lepšími filosofy, nahlédli by chabost svého evolučního kréda. Netvař se tak udiveně a raději mi řekni: jsi to ty, kdo myslíš, chceš a rozhoduješ se ve svém každodenním životě?

N: To se mě zrovna zeptej, jestli nejsem robot. Kdo jiný by měl myslet, chtít a jednat v mém životě? Samozřejmě že já!

F: Jestli věříš kazatelům evolučního původu člověka, tak se s tímto přesvědčením hbitě rozluč. Evolucionisté předpokládají, že jsme se vyvinuli z něčeho, co zde bylo před námi. Podle jejich teorie jsme pouhou modifikací-transformací něčeho původněji jsoucího. Ve vesmíru je k dispozici hmota, která prochází evolučními změnami. V určité fázi dějin univerza se zformovala do podoby mého či

tvého já a do mé či tvé tělesnosti. Každý z nás je jen momentem dějin hmoty, která podléhá transformacím určitého typu podle určitých zákonů.

N: Jistě, s tím nemám žádný problém.

F: Filosof s tím má naopak velký problém. Pochop, že v tom případě jsi pouhou transformací a organizací něčeho jiného od sebe, něčeho, co zde bylo dávno před tvým vznikem a v jiné formaci zde bude ještě dlouho po tvé smrti. Nejsi vůbec ničím původním, jsi jen případkem a modalitou něčeho jiného od sebe. Jakožto odvozený a bytostně nepůvodní

Foto: <https://pixabay.com> (CC 1.0)

Pokud je člověk pouhým evolučním derivátem vesmírné hmoty, není aktérem svého života, posledním subjektem myšlení a chtění.

nejsi vůbec svébytný. Jsi bytím jiného od sebe, jsi organizací hmoty, která je starší než ty. Proto i tvé myšlení, chtění a jednání nejsou tvými činnostmi, nýbrž danostmi vzešlými z evolučního procesu něčeho jiného od tebe. Myšlení, chtění a jednání neexistují samy o sobě, jde o činnosti něčeho, co myslí, chce a jedná. Nemyslí myšlení, ale myšlením nadaný subjekt. Tak jako neběží běh, nýbrž živočich schopný této lokomoční aktivity. Pokud jsi pouhým evolučním derivátem vesmírné hmoty, nejsi aktérem svého života, nejsi posledním, tj. původním subjektem činností myšlení a chtění. Žádné jednání není tvé. Tvé tělo a tvá mysl jsou jen organizací něčeho, co tady bylo dávno před tebou a bude tu i poté, co

na sebe ono něco vezme jinou podobu v dalším vývojovém procesu. Jsi podobou, formou, strukturou jiného od sebe, nejsi sám sebou. Nejsi to ty, kdo myslí, chce a jedná. Nemáš nad žádnou z těchto činností kontrolu, nemůžeš apelovat na nějaký svůj vhled, na evidence apod. V „tvém“ myšlení se nemůže ukázat pravda, i „tvé“ přesvědčení o pravdivosti evolučního původu člověka je čistě chimérické. Když řekneš „já přijímám evoluci, je to můj názor“, neznamená to nic jiného, než že „vesmírná energie se právě nyní organizuje způsobem, jehož výsledkem je toto momentální tvrzení“. Tvého na tom není zhora nic. Je to výrazem vývojové konstelace hmoty v této části vesmíru. Nemáš nad tím žádnou moc. To jsou důsledky evolucionistického kréda.

N: Co to povídáš? Kdybys měl pravdu, nemohlo by existovat tolik zastánců evoluce mezi vědci! Co si vůbec myslíš? Že ty máš pravdu a drtivá většina vědců se mýlí? To ti fakt přeskočilo?

F: Tady vidíš, jak důležitý je filosofický pohled na *změnu jako takovou*. Vědci se dívají na změnu vždy jen jako na transformaci nějaké hmoty, tedy jako na něco, co nemůže vést k ustavení něčeho původního a svébytného. V takovém pohledu není možné tvrdit, že člověk je svobodným aktérem svého života, že má pod kontrolou své myšlenky, že může zodpovědně zastávat nějaké stanovisko. To ostatně platí i o samotném názoru o evolučním původu člověka. Jeho poslední pramen leží ne v lidské bytosti, ale v temných hlubinách univerza, z nichž se myšlení vynořuje jako produkt vývojových přeměn. V evolucionistické báji je člověk jen přechodnou fází organizace vesmírné hmoty, jeho myšlení a chtění jsou bezvýznamnou vlnkou na povrchu vesmírného oceánu. Jsou na něm nezávislou dynamikou vyvíjející se materie. Pravdu svých názorů, svobodu svého chtění zajistíš jen tehdy, když budeš člověka myslet jako zcela původní zdroj svých činností, ne jako evoluční derivát něčeho jiného od něj. Musí vzniknout a být *ex nihilo*, ne *ex materia praeexistente*. I tělo člověka je součástí jeho autonomie, není bytím, organizací, evoluční formací, něčeho jiného od něj. Je jeho vlastním určením. Jinak by mu vůbec nemohlo patřit. Tímto se vylučuje

čuje i teistické pojetí evoluce, které mnozí křesťané přijímají s nadšením. Snad už ti je jasné, že Bůh nemohl řízeným evolučním procesem vytvořit vysoce organizovanou hmotu – živočišné tělo – a „vložit“ do něj lidskou duši. Ani tělo ani duše by pak nepatřily člověku, byly by jen modalitou původněji jsoucí reality, na níž Bůh „evolučně pracoval“. Ožívování takového těla by pro duši znamenalo bytostné vyvlastnění. Bytí člověka, duchovně-tělesné bytosti, by spočívalo v odevzdání všeho „svého“ jinému od sebe. To je přímá negace toho, čím člověk je.

N: Teď ti nejsem schopn oponovat. Do- vol mi jen malou námitku. Když vlny oceánu narazí na útes, milióny kapek vy- létnou do prostoru a oddělí se od jednoli- té vodní masy. Na pár chvil se osamostat- ní. Tak je to i s námi. Byli jsme vyvrženi vesmírným oceánem do prostoru a po ur- čitou dobu se můžeme těšit autonomní existenci, samostatnému myšlení a chtění.

F: Tím, že se kapka oddělí od masy vod, nezískává ten typ svébytnosti, který musí být vlastní myslícímu a rozhodujícímu se člověku. Uchovává si totiž stejnou povahu, jako když splývala s ostatními molekula- mi kyslíku a vodíku v moři. Je stále vodou a tak se také chová. Kdyby byl člověk takto vržen do prostoru pulzující hmotou uni- verza, musel by se i nadále chovat podle zákonitostí hmoty. Prostorově samostatná existence určité části hmoty neznamená, že je tím přetržena její vazba na tělesa, která zaujímají jiné části prostoru. Je plně vystavena silám svého okolí a její chování je vysvětlitelné působením těchto energií. Člověk by tedy i tak zůstal v područí sil univerza, jeho myšlení, chtění a jednání by se z jejich vlivu nedokázaly vyvázat. Tento lákavý obraz ideu evoluce nezachrání.

N: Cítím se s tebou velmi špatně. Vrháš pochybnosti na mé jistoty. Představoval jsem si filosofii jako příjemné povídání u kávy a přitom se mi tvá slova zavrtávají

hluboko pod kůži, hlodají v samotném morku mých kostí. Snad si nemyslíš, že se své víry v evoluci jen tak vzdám! Jak bych vypadal před druhými? Byl bych jim jen pro smích.

F: Rozhodnout se musíš sám. Nechceš-li být zařazen mezi extremisty a fundamen- talisty, rychle na náš dnešní rozhovor zapomeň a k zaplašení chmur si společ- ně s evolučními vědci odrecituj mantru o evolučním původu člověka. Anebo se pochlap a buď skutečným filosofem. Vzdej se společenského a akademického uznání a běž po stopách pravdy. Objevíš poklady, které ti tuto ztrátu mnohoná- sobně nahradí.

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal,
Ph.D., filosof. Přednáší
na vysoké škole CEVRO
Institut a spolupracuje
s Občanským institutem

MLČET NESTAČÍ

Raymond Leo kardinál Burke v rozhovoru s Guillaumem d'Alançon

vyšel v roce 2015 ve francouzštině. Kniha dává možnost blíže poznat jednu z nejvý- raznějších církevních osobností součas- nosti – od vzpomínek na dětství a zrod kněžského povolání, přes studium v době Koncilu až po názory a postoje k palčí- vým otázkám dnešní doby.

Ukázky z knihy

• Cílem našeho hledání je jedině Bůh a všechno musí vést k němu. Bez této teocentrické perspektivy se současný člověk nemůže vzpamatovat. Proto musíme odstranit všechny formy narcistního individualismu, které k nám přicházejí ze sekularizovaného světa. Je nezbytné, aby plodný, obnovený, obrácený život podporovala důstojně sloužená posvátná liturgie, neboť ta nám přináší bohatství staletého života Církve.

• Zároveň musíme znovu objevit smysl pro rodinný život. Musíme znovu objevit školu založenou na křesťanské morálce.

A musíme se znovu naučit základním ctnostem, abychom spolu byli schopni žít pod Božím pohledem: mírnosti, čistotě, spravedlnosti.

• Ze zkušeností z kněžské služby mohu říci, že mladí lidé žízní po pravdách víry. Chtějí se naučit modlit a lépe prožívat liturgii. Žijí v tak sekularizovaném pro- středí, že je to dusí, zatímco moje gene- race, jak jsem vám vyprávěl, vyrůstala v prostředí křesťanském.

• Tito mladí lidé často zažili rozvod ro- dičů a z toho plynoucí citové problémy. Jsou vystaveni pornografii, „osvobozené“ morálce, učí se nevázanému životu, který je však nenaplnuje. Mnozí z nich hledají opravdovou lásku.

• Všimám si však také toho, že velké množství těchto mladých, žijících ve svě- tě, z něhož je Bůh vypuzen, se cítí při- tahováno ke krásné a posvátné liturgii sloužené s důstojností, jaká náleží svatě oběti.

Nakladatelství Hesperion vydává knižní rozhovor s Jeho Eminencí kardinálem Raymondem Leo Burkem, jenž původně

Z předmluvy

Kardinál Burke je svým odborným zaměřením církevní právník. Přečteme-li si ovšem rozhovor v této knize, rozhodně ve slovech pana kardinála nenajdeme jednostrannou „právníčtinu“, která jako by zapomínala na Boha i na člověka. Věřím, že to není jen náhoda. Když

v roce 2016 zavítal do Českých Budějovic, kde měl přednášku o manželství, měl jsem tu čest ho uvítat na Jihočeské univerzitě, přednášku si vyslechnout a chvíli s ním osobně mluvit. A ani tehdy se neprojevil jako nesnesitelný právní hnidopich nebo teoretik odtržený od života. Naopak jsem v jeho úvahách

a slovech velmi silně pozoroval sepětí myšlení systematického teologa, právníka i pastýře. A právě to je vzácné zboží, kterého se nám v Církvi často nedostává. (doc. Tomáš Machula, rektor Jihočeské univerzity)

Knihy vyjde na podzim 2017.

Lze ji objednat na www.hesperion.cz.

OKLAMANÝ

Režisérka Sofia Coppola to za svůj předposlední film *Oklamaný* (*The Beguiled*) na všech kritických frontách celkem pěkně schytala (a to včetně zcela absurdního, leč genderově korektního obvinění, že v jejím filmu z doby války severu proti jihu, z prostředí vyšší společnosti, nevystupuje žádný černoch). Domnívám se, že poněkud nezaslouženě.

Film vypráví o jižanské dívčí škole ke konci války Severu proti Jihu. Ve škole je jen pět dívek, které během války neměly kam jít, její majitelka (Nicole Kidman) a jejich učitelka (Kirsten Dunst). Jedna z dívek objeví v lese zraněného uprchlého vojáka Severu (Colin Farrell) a dámská společnost se jej rozhodne ve škole ukrýt, než vyzdraví.

Filmu je hojně vyčítáno, že je statický a mezi postavami to jaksi nejiskří. Domnívám sem, že jde o nepochopení záměru a žánru, mezi kritiky v poslední době pozoruhodně časté. (Jeví pochopení pro kdejaký iránský experiment, ale filmy z naší, západní proveniencie jako by všechny musely zapadat do předem daných škatulek – viz např. kritiky na další povedený film, *Smrtihlav*).

Režisérka se podle mého pomalými a dlouhými záběry přírody snaží vytvářet i co do plynutí filmu atmosféru doby, která byla dozajista mnohem pomalejší než ta naše. Postavy hovoří dobovým jazykem a chovají se k sobě notně upjatěji než my dnes (pro lepší představu a ilustraci opačného přístupu vzpomeňme na nedjenu uřvanou českou televizní pohádku, která, ač se má odehrávat v idylické minulosti, připomíná mluvou a tempem spíše

Foto: © CinemArt

prostředí dnešních pouličních gangů). A zde její režijní přístup naráží na svou asi největší potíž: nikdo neví, jak přesně se před 150 lety k sobě lidé chovali, vždy půjde o jistou režijní stylizaci a režisérce se zde patrně ne úplně podařilo všem herečkám vysvětlit, jak mají své postavy ztvárnit. U některých to vadí více (Nicole Kidman), u některých méně, neboť statická rezervovanost více rezonuje s jejich postavou (Kirsten Dunst), z ženských postav jsou asi nejživější a nejlépe vedená menší děvčata. Vcelku plastický je Colin Farrell a jeho úsporná studie psychopata. Celý film vůbec působí dost schematicky, ale o to lépe vystupují do popředí motivy jednotlivých postav, nic nebrání jejich rozvíjení, vše slouží danému režijnímu záměru.

Přes všechny výhrady všech možných i nemožných kritiků jde o film úžasný, který stojí za zhlédnutí. Komorní drama, co do hereckého pojetí jeden z nejtěžších žánrů, skvěle ilustrované atmosférou přírody a domu, světlem, podmanivou, úsporně použitou hudbou. Napětí mezi tehdejší upjatou americkou vyšší společností a v mnoha ohledech jak osobně, tak společensky naléhavou situací dalo vzniknout dramatu, při němž divák nedýchá od začátku do konce. Vše propleteno leimotivem mužského a ženského přístupu k řešení jednotlivých situací, atmosférou ženské emocionality a chytrosti. Pěkný a mimořádný film, vyplatí se na něj jít do kina.

jt

Letem světem

V letních parnech se objevila švédská univerzitní studie, která předložila cestu, která zpomalit změnu celosvětového klimatu a zabezpečit, aby teplota na Zemi stoupla do konce století jen o dva stupně Celsia, nikoli o údajně katastrofické čtyři. Možná, že i vy jste se už setkali s diagramy, do nichž se zaznamenávají naše životní návyky, abychom ve výsledku spočítali svou tzv. ekologickou stopu. Běžně se tím trápí děti na základních školách, přírodovědných zájmových kroužcích nebo skauti v zapálených oddílech. **Jedno ze základních opatření, které vede k cíli, tj. k větší ohleduplnosti k životnímu prostředí, je celkem zřejmé – co nejméně používat automobily. Ovšem ve zmíněné studii došli k pregnantnějšímu závěru, když kromě auta bychom taky neměli mít děti.** Cílem studie bylo zamyslet se nad tím, „jak zlepšit život na Zemi“. Výsledkem: nechme ji zpustnout. Nic není staršího než včera publikovaná poznámka na sociální síti, ale myslím, že tento text zůstanem v paměti mnohým z nás ještě dlouho.

Sympatický krok jsme mohli zaznamenat na Slovensku. Evangelický teolog a učitel Ondrej Prostredník, který působí na Evangelické bohoslovecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, obdržel od sboru biskupů zákaz vyučovat. Tedy **byla mu odebrána kanonická mise. To se stalo v návaznosti na jeho osobní přítomnost v tzv. „duhovém průvodu“ v Brati-**

slavě, kde také mj. vystoupil s projevem. Bohatě také po akci publikoval ve slovenských celostátních médiích, kde ohlašoval nutnost změny postoje církve k homosexuálnímu chování. **Palec nahoru za jasné gesto episkopátu.**

Daniel Kaiser v *Echu* publikoval pozoruhodný komentář: „Zrod českého Sorose včera ohlásily *Hospodářské noviny*, respek-

tive v rozhovoru s redaktorem se k této ambici přihlásil pražský developer Luděk Sekyra. Ten jak známo posledních zhruba pět let působí jako hybatel té části politického spektra, kterou bychom mohli označit jako lidovecký střed. Prosazoval pokus vybudovat třetí sílu české politiky, prý českou verzi CDU, spojením lidovců a Starostů, který byl nedávno odpískán, a už nikdo tak nebude vědět, jestli to nebylo předčasné. **Kromě předsedy KDU-ČSL Pavla Bělobrádka patří do Sekyrovy vlivové stáje ministr**

kultury Daniel Herman a pak ještě jeden kněz, který stojí u čáry mezi kněžstvím a politikou z druhé strany – Tomáš Halík.

V těchto dnech naplňuje developer Halíkovy představy o mezináboženském dialogu mezi křesťanstvím a islámem financováním konference Veřejná sféra a náboženská diverzita na Oxfordu. Odtud po mezipřistání ve vlasti pokračuje na konferenci do Atén, tentokrát o soumraku nad liberálními demokraciemi, kupodivu nikoliv v Řecku (které od roku 2011 zažilo několik brutálních zásahů do politického uspořádání, třeba zákaz už vyhlášeného referenda, od lídrů eurozóny), ale ve střední Evropě. Bude tam se Sorosem, celé se to bude konat pod záštitou *New York Times*. Tak to máme vnější znaky intelektuálního ranku.“

A dobrá rada na závěr. Čas od času se ke mně totiž dostane otázka: jak můžeme reagovat na současné starosti, které prožíváme, vnímáme v Církvi? Ztrácíme se v tom všem a už nevíme, kde hledat oporu... Odpověděl kardinál Burke: „**Důkladněji studujte učení víry obsažené v Katechismu katolické církve. Scházejte se k prohlubování své víry a vzájemnému povzbuzení. Uchylujte se k blahoslovené Panně Marii a hledejte její mateřskou přímluvu. Často během dne vzývejte přímluvu svatého Michaela Archanděla. Modlete se za papeže, především na přímluvu svatého Petra.**“

-zd-

17. 9.	Ne	24. neděle v mezidobí	Sir 27,33 – 28,9, Žl 103, Řim 14,7–9, Mt 18,21–35
18. 9.	Po	sv. Jan Macias, řeholník OP	I Tim 2,1–8, Žl 28, Lk 7,1–10
19. 9.	Út	sv. Januáriu, biskup a mučedník	I Tim 3,1–13, Žl 101, Lk 7,11–17
20. 9.	St	sv. Ondřej, Pavel a druhové, mučedníci	I Tim 3,14–16, Žl 111, Lk 7,31–35
21. 9.	Čt	Svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty	Ef 4,1–7.11–13, Žl 19, Mt 9,9–13
22. 9.	Pá	sv. Mořic a druhové, mučedníci	I Tim 6,2c–12, Žl 49, Lk 8,1–3
23. 9.	So	Památka sv. Pia z Pietrelciny, kněze	I Tim 6,13–16, Žl 100, Lk 8,4–15

24. 9.	Ne	25. neděle v mezidobí	Iz 55,6–9, Žl 145, Flp 1,20c–24.27a, Mt 20,1–16a
25. 9.	Po	sv. Kleofáš, mučedník	Ezd 1,1–6, Žl 126, Lk 8,16–18
26. 9.	Út	sv. Kosma a Damián, mučedníci	Ezd 6,7–8.12b.14–20, Žl 122, Lk 8,19–21
27. 9.	St	Památka sv. Vincence z Paula, kněze	Ezd 9,5–9, Tob 13, Lk 9,1–6
28. 9.	Čt	Slavnost sv. Václava (<i>Doporučený svátek</i>)	Mdr 6,9–21, I Kron 29, I Petr 1,3–6; 2,21b–24, Mt 16,24–27
29. 9.	Pá	Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů	Dan 7,9–10.13–14 (Zj 12,7–12a), Žl 138, Jan 1,47–51
30. 9.	So	Památka sv. Jeronýma, kněze a učitele církve	Zach 2,5–9.14–15a, Jer 31, Lk 9,43b–45

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.